Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger: Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberyerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*. Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tèrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 102. Braşov, Joi, 9 (21) Maiŭ 1896.

O datoriă frăţéscă.

Sunt câte-va sĕptĕmânĭ de când am publicat apelul comitetuluĭ „Societăţiĭ pentru cultura şi literatura română din Bucovina", prin care se învită publicul binefăcĕtor român din tóte părţile, ca sĕ contribue în favorul unuĭ asil pentru studenţiĭ românĭ în Cernăuţĭ.

Amintita Societate a decis adecă de-a ridica la tómnă un astfel de asil, destinând din parte-i pentru acest scop suma de ḑece miĭ florinĭ. Este o iniţiativă din cele maĭ laudabile. Ca sĕ se pótă realisa însĕ nobilul scop, ce şi-l'a pus Societatea, este de lipsă concursul mareluĭ public românesc, care cu inimă generósă a sprijinit şi încuragiat în tot-déuna întreprinderile menite a asigura prin cultură şi educaţiune naţională viitorul românismuluĭ.

Şi nu credem sĕ fiă aḑĭ nicăirĭ maĭ multă şi maĭ urgentă necesitate de-a sărĭ în ajutorul românismuluĭ ameninţat ca în Bucovina. Cetitorilor noştri li sunt cunoscute fasele, prin carĭ a trecut causa română în Bucovina. Li sunt cunoscute marile greutăţĭ, ce le întêmpină nisuinţele drepte ale Românilor naţionalişti de acolo şi pericolul de germanisare, dér maĭ mult de rutenisare, de care este ameninţat elementul român bucovinean, cu tóte că constituţia austriacă garantéză în mod destul de eficace egala îndreptăţire naţională a tuturor popórelor imperiuluĭ.

Causa acesteĭ situaţiunĭ ameninţătóre este a se căuta în mare parte în acele împrejurărĭ vitrege, carĭ, după cum spune apelul amintit, „zădărnicesc în Bucovina maĭ mult decât orĭ unde sporirea elementuluĭ cult" şi carĭ fac ca „din micul numĕr al inteligenţeĭ române" o parte sĕ fiă cu totul „lipsită de efectul oţelitor al uneĭ educaţiunĭ naţionale".

Numaĭ acestor împrejurărĭ vitrege este a se mulţămi décă Românii bucovinenĭ n'au deja un astfel de asil şi şcóle de ajuns naţionale, în Cernăuţĭ, ca şi pretutindenĭ în ţéră. Au trebuit sĕ trécă mulţĭ anĭ, dela începerea nefericiteĭ ere dualistice încóce, ca sĕ se pótă consolida întru cât-va mica pleiadă a Românilor naţionalişti din Bucovina şi sĕ pótă începe lupta pentru salvarea românismuluĭ periclitat.

Este încă mic numĕrul acestor luptătorĭ, dér cu atât maĭ mare este ţinta ce o urmăresc.

Acéstă ţintă e comună tuturor Românilor. Ceĭ ce se însufleţesc pentru ea, fiă orĭ şi unde, sunt ostaşiĭ credincioşĭ aĭ causeĭ sfinte a românismuluĭ, care una este pretutindenĭ pe unde trăesc Românĭ.

Simţul de solidaritate în lupta comună contra pericululeĭ celor marĭ ce ameninţă limba şi cultura poporuluĭ român din acéstă monarchiă, este care ne îndémnă şi pe noĭ Românii din Transilvania şi Ungaria sĕ îmbrăţişăm cu căldură nisuinţele nobile ale fraţilor noştri bucovinenĭ şi sĕ le întindem în greaua lor luptă sprijinul moral şi în casul de faţă şi material, ce li-l putem da. Suntem datorĭ cu acéstă causeĭ cultureĭ române ce trebue împreună sĕ ne însufleţéscă, dér şi sentimentuluĭ nostru de recunoscinţă faţă cu aceĭ generoşĭ fraţĭ bucovinenĭ, carĭ atuncĭ când şi noĭ am apelat la sprijinul tuturor fraţilor noştri, n'au pregetat a veni cu obolul lor în ajutorul întreprinderilor nóstre naţionale.

Reamintind decĭ publiculuĭ nostru cetitor apelul comitetuluĭ „Societăţiĭ pentru cultura şi literatura română din Bucovina", îĭ atragem deosebita atenţiune asupra împărtăşireĭ, ce-o primim din Bucovina şi o publicăm maĭ jos, convinşĭ fiind că ea va afla un călduros rĕsunet în inimile tuturor Românilor cu dare de mână.

Voci germane contra mileniuluĭ.

Din ḑi în ḑi tot cresce numĕrul acelor organe din străinătate, carĭ făr' de nicĭ o reservă şi făr' de nicĭ o considerare scriu în modul cel maĭ vehement contra serbărilor milenare maghiare. Astfel pe lângă organele germane *„Allg. Zeitung"*, *„Tägliche Rundschau"*, *„Ostdeutsche Rundschau"*, *„Hamburger Nachrichten"* etc. vin acum doue dintre cele maĭ marĭ şi maĭ lăţite ḑiare germane, adecă *„Kölnische Zeitung"* şi *„Deutsche Zeitung"* din Viena şi publică articolĭ fórte remarcabilĭ asupra Maghiarilor şi asupra serbărilor lor milenare.

Ètă ce ḑice *„Köln. Ztg."*:

Disposiţia veselă de serbare nu prea voiesce sĕ ţină lung timp; ci din potrivă în órele din urmă s'a schimbat într'o indisposiţiă marcantă. Nobilimea nu se prea póte încălḑi pentru serbarea milenară, deórece e de părerea, că *reclamele*, ce s'au făcut pentru mileniu, nu sunt chiar demne de o serbare naţională. Se înţelege, că nemulţămirea acésta e causată şi prin legile bisericescĭ politice, precum şi prin demonstraţiunile duşmănóse din statele balcanice, *şi atitudinea neîmpăcată şi provocătóre a naţionalităţilor*. Numaĭ acum se póte vedé, câţĭ *duşmanĭ* are Ungaria de astăḑĭ, şi ómenii încep a-se convinge, că *însemnătatea* cestiuneĭ naţionalităţilor a fost *depreciată* şi s'a omis în mod uşuratec o resolvare înţeléptă. Toţĭ simt, că aci e lipsă de o resolvare grabnică, dér nu cu puterea, ci cu înţelepciune şi precauţiune.

Nu maĭ puţin îngrijat este *jidovismul*, care timp de 30 anĭ a stat în fruntea progresuluĭ spiritual şi cultural din Ungaria. Sprijinul, de care s'a bucurat din partea fiă-căruĭ guvern ungar, l'a mânat însĕ prea înainte, aşa încât desvoltarea a devenit nenaturală, şi acum cele maĭ însemnate întreprinderĭ stau înaintea greleĭ cestiunĭ a *esistenţeĭ seu a neesistenţeĭ*. De aceea s'au pus tóte speranţele în esposiţia milenară. Dela reuşita acesteia depinde esistenţa multor întreprinderĭ, şi nereuşita eĭ ar causa un desastru, care ar fi în stare sĕ *nimicéscă puterea de astăḑĭ a jidovismuluĭ din Ungaria*.

Ḑilele din urmă s'au ivit o mulţime de aparinţe îngrijitóre. Esposiţia nu prea atrage publicul. Demonstraţiunile din statele balcanice sunt chiar aşa de jignitóre, ca şi *agitaţiunea vie a naţionalităţilor* şi a antisemiţilor din Viena. Strĕinĕtatea îşĭ oferă în *mĕsură fórte neînsemnată* concursul şi sucursul sĕu. Se adauge la acestea apoi reserva, ca se nu ḑicem antipatia, Maghiarilor adevĕraţĭ, în mijlocul cărora fierbe *mişcarea antisemită*. Şi Jidanii pórtă multă vină la acésta, deórece eĭ au *esploatat* patriotismul poporuluĭ maghiar pentru scopurĭ jidovescĭ, şi o mare parte din presă urmăresce şi astăḑĭ, sub stindard maghiar, curat numaĭ interesele jidovescĭ; ba esistă şi casurĭ, când s'au nisuit sĕ pună politica esternă în serviciul jidovismuluĭ. Dér este adevĕrat şi aceea, că Jidanii au făcut multe, fórte multe, în Ungaria maĭ mult decât în orĭ-care ţéră; şi lucră într'o direcţiă, care fórte uşor póte avé ca consecinţă naturală o transformare politică şi socială.

Al doilea ḑiar, despre care am făcut amintire: *„Deutsche Zeitung"* din Viena, polemisând cu *„Budapesti Hirlap"*, ḑice următórele:

Nicĭ unul dintre popórele arice n'a furibundat în mod atât de barbar, ca strămoşii Maghiarilor milenarĭ de astăḑĭ. Dér vechii Arĭ aĭ Europeĭ vestice diceau în ru-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

La încoronare!

Reamintirĭ de P. Brosteanu.

România, după un resbel strălucit, se înălţa la rangul de regat, ér pentru încoronarea vitezuluĭ sĕu beliduce, *Carol*, de primul rege al Românieĭ, se ficsă ḑiua 10 Maiŭ 1881, ḑiua aniversăreĭ pentru proclamarea independenţiĭ ţĕreĭ de sub suzeranitatea turcéscă.

Din tóte părţile locuite de Românĭ, aceştia alergau spre Bucurescĭ, ca sĕ pótă lua parte şi sĕ fiă martorĭ ocularĭ la un act atât de important, pe cât şi de unic în istoria Românilor. Nu e decĭ de mirare, că şi pe mine mĕ cuprinse dorul a asista la acéstă măreţă serbătóre naţională şi, fără de-a mĕ cugeta mult, îmĭ pachetaĭ geamantul şi mĕ puseĭ pe tren.

La Timişóra trebuia sĕ mĕ urc în trenul, care duce spre Vĕrciorova şi Bucurescĭ; cupeul era plin de pasagerĭ, dintre carĭ uniĭ îmĭ erau cunoscuţĭ; unul dintre ceştĭ din urmă, un Jidan, mĕ întrebă, că încătrău călĕtoresc, ér la rĕspunsul meu, că merg la Bucurescĭ, mĕ întrebă maĭ departe, că doră nu mĕ duc cumva la încoronare?

Mĕ supĕră obrăsnicia Jidanuluĭ şi-i rĕspunseĭ cu altă întrebare: „Te-am întrebat eu, că încătrău călĕtorescĭ D-Ta? — „Ba nu!" — „Eĭ vedĭ D-ta, că pe mine puţin mĕ interesézā călĕtoria D-Tale şi cred, că a doua întrebare a D-tale a fost superfluă, şi decĭ nu-mĭ veĭ lua în nume de rĕu, décă mĕ simţesc dispensat a-ţĭ da un rĕspuns la acéstă întrebare!" — „Mĕ rog, mĕ rog scusaţi-mĕ!" — „N'am de ce!"

Cu acésta se încheiă dialogul cu Jidanul meu, ér ceilalţĭ pasagerĭ îmĭ arătară prin surisul lor, că îmĭ aprobă pe deplin respingerea obrăsniciei Jidanuluĭ.

Intre aceştĭ pasagerĭ se afla şi o damă cam înaintată în vĕrstă şi cu pĕr cărunt, care şedea tocmaĭ vis-a-vis de mine, pe care însĕ, fiindu-mĭ cu totul necunoscută, nicĭ nu o băgasem în sémă; iritat întru cât-va din causa incidentuluĭ cu Jidanul, mĕ aşeḑaĭ în colţul cupeuluĭ şi aruncând privirile prin feréstră afară, spre verdéţa câmpiilor arate, mĕ cufundaĭ în gândurĭ, când de-odată aud pe vis-a-visul meu, că mĕ agrăesce, fără ca însĕ, în meditaţia mea, sĕ fi înţeles, că ce a ḑis; mĕ întrebă încă-odată, în limba germană, décă cunosc eu Bucurescii? Rĕspunḑĕndu-i, că: da, cunosc Bucurescii pentru-că am petrecut acolo în tot decursul resbeluluĭ, mĕ credui şi eu îndreptăţit a-o întreba, décă cum-va şi dênsa călĕtoresce spre Bucurescĭ? „Nu" îmĭ rĕspunse, „de-ocamdată numaĭ până la Vĕrciorova, aflându-se acolo moşiile mele; abia cu trenul de mâne voiŭ sosi la Bucurescĭ." Păn'aci, conversaţia nóstră urmă, cum diseĭ, în limba germană.

Auḑindu-o vorbind de moşii lângă Vĕrciorova, o întrebaĭ d'adreptul românesce:

„Pardon, Dómnă, pentru curiositatea mea, dér nu sunteţĭ D.-V. Română?" — „Da, sunt Română, numele meu, e S., eu sunt mama coloneluluĭ S. adiutantele regeluĭ, de cumva îl cunoscĭ!" — „Cum nu, dér atuncĭ îmĭ permiteţĭ sĕ mĕ presentez şi eu!" Şi spuindu-i numele meu îĭ sărutaĭ mâna şi-i esprimaĭ bucuria, că în vis-a-vis-ul meu am aflat o matrónă venerabilă de némul meu.

— „Da, continuă; auḑind, cum domnialuĭ Vĕ agrăesce cu un nume românesc, m'am ţinut, ca o compatriotă, îndreptăţită a Vĕ agrăi şi din parte-mĭ; una, pentru-că prea bine mi-a plăcut modul, cum aţĭ rĕspuns la obrăsnicia Jidanuluĭ, şi alta, pentru-că simţind împreună cu D-Vóstrĕ resensul, ce Vi-l'au făcut vorbele schimbate cu dênsul, m'a cuprins şi pe mine o părere de rĕu, vĕḑĕndu-vĕ stricată tótă veselia şi buna disposiţiă, cu care v'aţĭ urcat în cupeul acesta".

— „Intr'adever, Dómnă, am fost fórte bine dispus şi Vĕ mulţămesc din inimă pentru simţemintele D-Vóstrĕ de compătimire. Da, faţă de D.-V. mărturisesc, că n'am de astă-dată nicĭ o afacere la Bucurescĭ, ci vréu numaĭ sĕ iau parte la încoronare, la un act, ca şi care de pe timpurile împĕraţilor romanĭ ochiŭ român n'a maĭ vĕdut! După atâtea veacurĭ de suferinţe a sosit şi un moment de bucuriă şi de mândriă pentru neamul nostru, ér eu sĕ nu iau parte la acéstă ḑi de sĕrbătóre naţională?"

— „Fórte bine faceţĭ, şi mâne voiŭ sosi şi eu la Bucurescĭ, căcĭ tot în scopul acesta am plecat şi eu dela Viena, unde mĕ aflu la fiica mea măritată după un neguţător cu numele At. După pregătirile făcute din partea Bucurescilor, se póte încă de acuma prevedé, că încoronarea va întrece tot ce păn' acuma s'a vĕḑut la Bucurescĭ."

Aşa dintr'o vorbă într'alta, pe nesimţite sosirăm la Lugoş, unde o parte din pasagerĭ se scoborîră din cupeu, ér la Caransebeş ne părăsi şi restul acestora, astfel, încât d'aci rĕmaserăm numaĭ eu cu nobila şi venerabila matrónă în cupeu.

(Va urma.)

găciunile lor: *„A furore Hungarorum libera nos Domine!“* (Mântuește-ne Dómne de furia Ungurilor). Și acum, bine înțeles, se sĕrbătoresce în Budapesta mileniul, nu dela înființarea statului ungar, ci dela *invasiunea maghiară* în Europa. Maghiarii se pot bucura; ei, carî n'aveau patriă, și-au câștigat'o; dér pentru-ce sĕ se bucure „Arii“ de astădĭ de aniversarea invasiunei acelor Mongolĭ?

La observarea studenților arĭ-naționalĭ din Viena, că „Maghiarii, departe ca sĕ fiă o baricadă contra Turcilor, de repețite-orĭ s'au aliat cu ei contra Europei creștine-arice“, diarul *„Bud. Hirl.“* observă, că „e adevĕrat, că au esistat timpurĭ, când unele partide au prețuit mult alianța cu Turcii“. Tot-odată însĕ se încércă numitul diar a documenta, ce au prestat Maghiarii și în luptele contra Turcilor. *Zriny, Croatul* erou, *Dugonicĭ, Slovacul* vitéz, sunt timbratĭ spre scopul acesta simplaminte ca *eroi maghiarĭ*. Pe *Ioan Hunyadi Corvinul*, care e prea cunoscut că e *Român*, „Bud. Hirl.“ îl retace, asemenea și pe eroul *săsesc Michael Weiss*, care și-a jertfit în mod vitejesc viéța pentru „causa arică“, în luptă cu semiluna. Astfel, domnilor Maghiarĭ, cei mai marĭ eroi *maghiarĭ* din luptele cu Turcii sunt timbrațĭ numai din partea vóstrĕ ca Maghiarĭ, cu tóte că ei și soții lor de arme s'au *simțit* ca Sașĭ, *Românĭ*, Slovacĭ, Sêrbĭ, Croațĭ, și lumea, afară de „globul maghiar“, i-a și *recunoscut* ca atarĭ. Luptele cele mai crâncene cu Turcii s'au întêmplat pe teritoriile locuite de Nemaghiarĭ, și pe aceste teritorii Turcii nu le-au putut supune nicĭ-odată, pănă când partea Ungariei locuită de Maghiarĭ, ba chiar și capitala Budapesta, a *zăcut doi secolĭ sub jugul turcesc*. „Bud. Hirl.“ amintesce chiar și pe împĕrătésa *Maria Teresia*, voind a dovedi, că Maghiarii au mântuit Austria. Fórte greșit, domnilor! *Regimentele 31, 33 și 37, carĭ și-au vĕrsat atuncĭ sângele „pro rege nostro“* — este prea bine șciut — *au fost regimente românescĭ.*

Aci apoi „D. Ztg.“ arată, cum asupresc Maghiarii pe celelalte naționalitățĭ din Ungaria, și ca dovadă amintesce chiar pe contele Ferd. *Zichy*, care s'a esprimat în public, că „Slovacii din Nordul Ungariei sunt *despoiațĭ de drepturile lor cetățenescĭ*, sunt nimicițĭ materialicesce și atacațĭ în simțĕmintele lor cele mai sfinte“, și încheiă apoi astfel:

Fiă omul numai cât de puțin versat în istoriă, fiă prietin séu dușman al Maghiarilor, ușor póte constata, că *cine falsifică istoria*. Nicĭ o nedreptate nu rĕmâne nerĕsbunată în lumea acésta, și și asupra Maghiarilor va năvăli năpastea, vor fi *nimicițĭ* de greșelile lor proprii.

Românismul in Bucovina periclitat! Ni se scrie din Bucovina: E enorm pericolul, în care se află elementul român din Bucovina. Agitațiunile ruseștĭ ajutate de încercările Polonilor au ajuns a fi covĕrșitóre. Guvernul sprijinesce aceste intreprinderĭ distrugătóre. El *admite orĭ ce cerere a Rutenilor*, respingênd sistematic pe ale Românilor. Ast-fel Rutenii au obținut dreptul de-a fonda un liceu rutean în Cernăuțĭ, și ceva mai mult, liceul e intreținut din budgetul statului. Românii din Bucovina au cerut și ei, și încă cu mare insistență fondarea unui liceu român la Cernăuțĭ, dér guvernul a refusat de al intreține din fondurile statului, *refusând tot-odată sĕ autoriseze pe Românĭ așĭ intreține liceul cu banĭ din „Fondul religionar“*, care e proprietate românéscă.

Românii adușĭ la desperare de aceste persecuțiunĭ și temêndu-se de agitațiunile crescânde ale Rușilor și Polonilor, au hotărît, precum scitĭ — *fondarea unui institut de educțiune românesc*, și spre acest scop sĕ fac colecte în tótă Bucovina. In fruntea intreprinderei stau domnii D. cav. de Bejan, Dr. I. Flondor. baronii Eudoxiu și Al. Hormuzaki, Dr. George Popovicĭ, A. Pridie și Dr. E. Voiuțchi. In Bucovina colecta a ajuns deja suma *de cincĭ-spre-dece mii*. Ea continuă, și fie-care Român adevĕrat e dator sĕ-șĭ dea obolul pentru mântuirea românismului periclitat. Ofertele sunt a se adresa d-lui *Dr. baron Alesandru Hormuzaki, Cernăuțĭ (Bucovina) strada* Iosif 8.

Vandalism unguresc la Șomcuta-mare.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Chior, 16 Maiŭ n. 1896.

Cu ocasiunea serbării mileniului s'au petrecut în Șomcuta marĭ lucrurĭ, carĭ merită sĕ fiă cunoscute tuturor Românilor și întregei lumĭ civilisate.

E lucru cunoscut, că Chiorul e unul dintre acele ținuturĭ românescĭ, carĭ sunt mai mult luate în planul de maghiarisare, și unde se lucră cu puterĭ unite pentru a sparge așa numitul „cuib dacoromân“, cum caracteriséză ei opidul Șomcuta-mare. Pentru ajungerea acestui scop nu sunt alegĕtorĭ în căutarea mijlócelor. Dovadă și următórele vandalisme, sĕvêrșite de céta jidano-maghiară de aicĭ cu ocasiunea serbărei mileniului:

In séra de 9 Maiŭ, puținii Ungurĭ cu mulțimea de Jidanĭ, ce se află în Șomcuta, întovărĕșindu-se au aranjat o iluminațiă pentru glorificarea mileniului.

Dintre Românĭ, *singur Iosif Pop*, advocat și fost deputat, consilier reg., *a iluminat*, ceilalțĭ Românĭ însĕ nu. Acésta se vede, că i-a înfuriat pe Jidano-Maghiarĭ, carĭ *începură sĕ-șĭ resbune asupra Românilor*, bombardându-le cu petri casele și ferestrile.

Așa *au sdrobit cu petrii ferestrile d-lui advocat Nicolau Nilvan, apoi ale d-lui advocat Vasiliu Dragoș și ale d-lui Dr. Iosif Farcaș*, medic de cerc. Au mai bombardat cu petrii *și ferestrile casei d-lui Andrei Medan*, dér acestea fiind acoperite cu oblóne tarĭ, n'a fost cu putință a-le sparge.

In séra dilei următóre, 10 Maiŭ n., *vandalismul s'a continuat.* Deși atuncĭ nimenea n'a iluminat în oraș, totușĭ céta sĕlbaticilor asiaticĭ și-a vĕrsat din nou furia asupra Românilor, **spărgênd cu petrii ferestrile șcólei nóstre și ale bisericei române greco-catolice.**

In tot decursul acestor vandalisme **nu s'au vĕdut nici polițiștii orașului, nicĭ gendarmii**, deși staționéză în loc. Astfel vandalismele în contra Românilor și ale aședămintelor lor culturale și bisericescĭ s'au putut continua liber și *fără cea mai mică genă din partea autorităților publice și ale organelor acestora.*

Se vorbesce pe aicĭ, că autorul acestor brutale demonstrațiunĭ ar fi *parochul romano-catolic Dunai János, care cu trei anĭ mai înainte se chiăma Kaufmann János.* Acest popă renegat are o influință fórte mare asupra slăbănogului fisolgăbirĕu *Vasiliu Thoma*, de origine Român. Probabil, acestei împrejurărĭ este a se mulțămi, că nu s'a luat nicĭ o mĕsură pentru susținerea ordinei.

Trăim ca între sĕlbaticĭ!

C.

România și mileniul.

Ședința Camerei române dela 24 Aprilie v.

Ionel C. Grădișteanu (continuând):

Étă, în adevĕr, acea parte a discursului d-lui Sturdza prin care învinovățea pe fostul guvern, că caută sĕ desbine pe membrii partidului național pentru a-l slabi și a putea astfel sĕ înăbușéscă mai ușor cestiunea națională:

„Pe când tóte acestea se făceau, pe când se trimeteau banĭ, pe când cutreerau emisarii, pe când se sfătuiau în conciliabule secrete căpeteniile boerilor noștri cu miniștri ungurĭ și cu căpeteniile Maghiarilor, ministrul Hieronymi chema la Budapesta pe Rațiu și Coroianu și-i îndemna la împăcare cu Maghiarii. Și ce condițiunĭ se propuneau de ministrul Hieronymi?! Ele sunt astădĭ cunoscute chiar din cuvêntările publice ale lui.

„Propunerile au fost: supuneți-ve și atuncĭ vom vorbi. Cu alte cuvinte recunóscețĭ tóte suferințele și tóte plângerile vóstre de minciună, și pe cadavrul națiunei române vom asvêrli un simulacru de împăcare ca sĕ se îngrópe cu siguranță cestiunea Românilor din Ungaria.

„Étă acțiunea guvernului român la ce țel conducea!

„Când tóte încercările de carĭ am vorbit nu au isbutit, căcĭ conducĕtorii poporului român de dincolo nu au putut sĕ priméscă propunerile ministrului Hieronymi, atuncĭ s'a întins altă córdă la arc de către guvernul boeresc de aci.

„Atuncĭ a început guvernul boeresc a desbina pe conducĕtorĭ prin felurite intrigĭ și născocirĭ. — *„Aci e crima cea mare“*. Ascultațĭ, d-lor: „Aci e crima cea mare!“ d-le Sturdza.

„Toțĭ sciau, — Românĭ și Maghiarĭ, — că ceea ce făcea tăria acțiunei românescĭ de dincolo era unirea conducĕtorilor și unirea poporului cu conducĕtorii într'un singur gând: de a apĕra cu energiă și cu inima curată interesele némului românesc.

„Boerii, neisbutind cu mijlócele arătate, au pășit la intrigĭ. Antêia lucrare a fost sĕ isoleze pe doi din cei mai energicĭ luptătorĭ de ceilalțĭ confrațĭ ai lor, sĕ isoleze pe Eugeniu Brote și pe Aurel Popovicĭ de colegii lor din comitetul național din Sibiiu. Mai întêiu i-au blamat că s'au aședat în România, pe urmă că au relațiunĭ cu partidul național-liberal, în urmă au cuvêntat tot felul de calumnii contra lor, unele mai absurde decât altele, și, în fine, când nimic nu prindea, au hotărît celor dela Sibiiu, că au sĕ alégă între colegii lor și guvernul român. Țelul imediat al acestei frământărĭ era desființarea „Tribunei“, a diarului comitetului național din Sibiiu“.

Cum vi-se pare?

Étă ce spunea d-l D. Sturdza într'un moment de prorocie, căcĭ aceste rêndurĭ tipărite atuncĭ par a fi scrise chiar astădĭ, cu deosebire, că rolurile sunt schimbate și că ceea ce era numai o bănuială rĕutăciósă atuncĭ, e adĭ trista realitate datorită d-lui Sturdza și ómenilor sĕi.

Asemănațĭ acum, d-lor, aceste cuvinte ale d-lui Sturdza cu destăinuirile atât de însemnate făcute de d-l Aurel Popovicĭ, și vețĭ vedé cât de bine se potrivesc învinuirile ce le aducea d-l Sturdza guvernului conservator, cu ceea ce d-sa a făcut de când a venit la putere. D. Sturdza a făcut tocmai faptele pe carĭ le bănuia de adversarii sĕi. Și aceste fapte le critica însușĭ d-sa într'un mod fórte aspru, căcĭ în același discurs, din care v'am cetit numai unele părțĭ, étă cum se rostea asupra faptului de a voi sĕ desbine pe conducĕtorii de dincolo:

„Astfel trateză guvernul nostru cestiunea națională. O trateză pe dênsa cum trateză tóte cestiunile: agitat; nu cum sĕ fiă satisfăcute interesele nóstre, ci cum sĕ fiă satisfăcute interesele străine, astfel că străinii sĕ apară ei singurĭ, și sunt apĕrațĭ și de noi, ér noi rĕmânem fără apĕrătorĭ. De acea, după mine, cei carĭ adĭ ne guverneză, nu merită numele de partid, ci sunt numai o coterie fără alt țel decât esploatarea posițiunei lor de stat în folosul lor personal și momentan. *Pentru dênșii e nimic ca sĕ sugrume și sĕ pună în pericol nemul românesc.*“

Étă, d-lor, cum califica d-l Sturdza o astfel de procedere în cestiunea națională.

Nu pot sĕ fiu mai aspru decât a fost însușĭ pentru d-sa; și de-ocamdată mĕ voi

---

Intr'un vagon.

Umorescă. După *I. Rosen.*

(Urmare.)

„Incă tot nu mĕ cunóscețĭ, rĕspunse zimbind dama mea.

„Ba vĕ cunosc, strigai aprins și mĕ încercai ai prinde mâna, vĕ cunosc inima, vĕ cunosc sufletul. Natura ar fi greșit fórte, décă nu v'ar fi înzestrat cu o față plăcută. Tóte celelalte le voiŭ afla. Eu am adecă în societatea numită un prietin, care vĕ cunósce fórte bine. Pe acesta îl represențațĭ d-vóstră. Sper acum, ca un amic va fi sincer către amicul sĕu.“

„Parola mea, de sigur rĕspunse, dama, și 'mĭ întinse mâna, pe care acum o strînseiŭ cu mai multă prieteniă ca întâia-dată, apoi a întrebat fără s'o las de mână: Cine e dama aceea, atât de frumósă, care vorbesce cu domnișora bĕtrâniciósă de-acolo? O căutătură atât de genială n'am vĕdut de mult“.

„Visaviul meu se încercă mai înainte de tóte sĕ-șĭ elibereze mâna și dise: Bunul amic înainte de a-țĭ rĕspunde ceva trebue sĕ-șĭ aibă mânile libere.“

„Nu se póte, rĕspunseiŭ serios, m'am dedat de comun a ține mult de mână pe amicĭ și amice“.

„Décă voescĭ se rĕmânem amicĭ, trebue sĕ te desvețĭ de acésta, replică ea cu seriositate comică.“

„Décă poftițĭ... rĕspunseiŭ eu, și ea începe:

„Dama acésta, la care de-altmintrelea nu pot observa nicĭ o frumseță particulară ostra-ordinară, cu atât mai puțin, spirit, este o vĕduvă tînĕră, rĕmasă după un bogătan mare, care a fost fórte bĕtrân și urît, și care din fericire murise în anul d'întâiŭ al căsĕtoriei sale. Cu acesta se căsĕtorise numai ca sĕ nu rĕmână fată mare.“

„Ah, vorbescĭ fórte rĕu de acea damă frumósă, o întrerupseiŭ eu“.

„Și pentru-ce replică ea. Póte pentru-că ea a încheiat o căsĕtoriă din interes? Ca copilă săracă, pe lângă aceea frumușică, putea fi ușor sedusă de tinerii cei galanțĭ, și, astfel, sĕ se nefericéscă, cu atât mai vêrtos, cu cât avea părințĭ săracĭ și o inimă recunoscĕtóre. De acea se căsĕtori cu bĕtrânul, care prin averea sa asigurase viitorul părinților ei“.

„Dér ea nu-l iubea?“

„Nu, nu-l iubea, avea însĕ destulă tăriă morală a-i fi credinciósă, a-șĭ împlini datorințele sale și a nu dori mórtea lui. N'a fost bine?“

„Fórte bine, rĕspunseiŭ sărutându-i mâna“.

„Te-ai indatorat a săruta mâna amicilor d-tale? întrebă ea zimbind.

„Tot-déuna, décă sunt de sexul feminin... dér mai departe: e frumósă?“

„Chiar frumósă nu o pot numi, rĕspunse amicul închipuit, însĕ nu face nicĭ o impresiă neplăcută... e frumósă“.

„Cam de ce etate va fi?“

„Ei! cine va întreba o damă despre etate?“

„Dér eu întreb pe vechiul și bunul meu amic...“

„Ah, pardon! Atuncĭ se póte întreba. Este de douĕ-decĭ de anĭ“.

„Este bogată?“

„Domnule, cum putețĭ...“

„Bine, eu întreb amicul.“

„Eră 'mĭ uitasem. Are o casă frumósă în cetate“.

„Cu atâta mai bine, esclamai eu.“

„Negalant... replică ea.“

„Nu prea, amice; așĭ fi negalant, décă așĭ întreba însa-șĭ dama; mai negalant, când te-a-șĭ asigura, că averea ei e bagatelă; o avere pentru care își sacrificase totă viéța“.

„Cu acésta se părea a fi mulțămită.“

„E bună? întrebai mai departe.“

„Nu chiar, rĕspunse ea. Iubesce aventurele, deși de altfel e cam practică și are numai însușirĭ bune. Nu vrea sĕ se căsĕtoréscă a doua óră.“

„Ei, ce caracter urgisit am strigat numai decât, trebue sĕ lapedĭ însușirea acésta.“

„Către cine vorbescĭ, d-le? Eu sunt amicul d-tale...“

„A, pardonațĭ-mĕ, căcĭ uitasem. Ei bine, dér acum se despart amicii.“

„Pentru tot-déuna? întrebă ea ingrigiată.“

„V'ar păré rĕu?“

„De sigur, mi-am petrecut fórte bine“.

„Regret, însĕ trebue sĕ-țĭ mărturisesc, că amicii aceștia nu se vor întêlni nicĭ-odată, pentru aceea însĕ dama casei, la care ne aflam în societate amêndoi, vine și mĕ recomandă d-vóstrĕ: d-l Valerie Vulturescu, dómna...“

„Sabina... continuă ea.“

(Va urma.)

mărgini să constat astăḑi un singur lucru, constat că în cestiunea națională ne-a fost dat să vedem o apostazie uimitóre a d-lui Sturdza, care ne-a dovedit că tot ce a spus în oposiție, în cestiunea națională, nu a fost decât prefăcătoriă, și că s'a slujit de o cestiune atât de mare, numai ca de o pârghie pentru ca să pótă ajunge la putere.

Făcênd acésta d-le prim-ministru, ai făcut o faptă rea, căci ai făcut să se desamăgéscă mai multe ilusiunĭ generóse!

Ai făcut un rĕu țĕrei, ai făcut rĕu némului românesc întreg, țĭ-ai făcut rĕu și d-tale, pentru-că nimenĭ nu se póte juca cu sentimentele cele mai sfinte ale unui popor, fără ca în curênd sĕ fiă pedepsit și încă aspru pedepsit. (Aplause).

(Urméză rĕspunsul ministrului-preşedinte D. Sturdza.)

SCIRILE ḐILEI.

— 8 (20) Maiŭ.

† **Archiducele Carol Ludovic**, despre mórtea căruia ne încunosciințase erĭ firul telegrafic, s'a născut în a. 1833. In a. 1855 a fost numit guvernor al provinciei Tirol și Voralberg. La 1857 s'a retras dela afacerile de stat și a locuit mai mult timp în Roma. La 1873 a figurat ca patronul esposiției din Viena. El a fost mare iubitor de arte și sciințe și mai multe societățĭ s'au bucurat până la mórtea lui de patronagiul sĕu. A fost căsĕtorit în trei rêndurĭ. Ca militar el a avut rangul de general în cavaleriă. In urma morții archiducelui Carol Ludovic, conform depeșelor sosite din Budapesta, în programul serbărilor milenare s'a făcut acea schimbare, că representațiunile teatrale festive și seratele nu se vor ținé.

—o—

Incoronarea dela Moscva. Conform depeșelor mai nouĕ, Majestățile Lor imperiale rusescĭ au sosit alaltăerĭ la 5 óre $^1/_2$ după améḑĭ în Moscva. Au fost primite la gară de toțĭ marii ducĭ, prinții străinĭ, generalii și autoritățile. Cu tóte că cădea o plóie torențială, totuşĭ o mulțime imensă a primit pe Majestățile Lor cu urale frenetice. Părăsind vagonul, Țarul și Țarina au fost salutațĭ de marele duce Vladimir. După ce au trecut în revistă compania de onóre, Majestățile Lor s'au dus în trăsură închisă la palatul Petrowsky, unde au fost salutate de marele ducese și principesele străine. Din ordinul cabinetului imperial, Țarina a fost numită proprietară a regimentului al II-lea de dragonĭ ai gardei.

—o—

Sinodul electoral sêrbesc, despre care scim, că s'a întrunit în 17 Maiŭ n. c. la Carloveț, a fost deschis de comisarul guvernial br. Fedor Nicolicĭ, fiind de față cei patru episcopĭ sêrbescĭ în frunte cu patriarchul Brankovicĭ. S'a cetit, întâiŭ în limba maghiară, apoi în limba sêrbéscă, hârtia preaînaltă prin care se permite ținerea congresului. După acestea comisarul, întorcêndu-se către episcopĭ, ţinŭ o vorbire, pe care o începŭ în limba maghiară și apoi o continuă în limba sêrbă. Brankovicĭ a rĕspuns în limba sêrbéscă. S'a procedat apoi la alegerea noului episcop al Verșețului, fiind ales, precum scim, *protegiatul guvernului, Zmejanovics*, măcarcă, după cum se ḑice, cea mai mare parte dintre prelații sêrbĭ au fost în contra lui.

—o—

„Demonstrația contra lui Rațiu“. Sub acest titlu publică „Bud. Hirl.“ de Marțĭ în rubrica scirilor ḑilei e istoriă lungă despre modul, cum ḑice că ar fi serbat Rațiu și soțĭ ḑiua de 3 (15) Maiŭ într'un restaurant din Sibiiu. Bate la ochĭ, cu câtă minuțiositate sunt înșirate persóne, carĭ au luat parte, au vorbit și n'au vorbit etc. Par'că ar fi fost de față anume un raportor al numitei foi. Notița amintită are tendința de-a înfățișa pe Românii din Sibiiu ca fórte desbinațĭ; spune, că reuniunea de musică n'a voit sĕ facă o serenadă lui Rațiu, și că la meḑul nopții s'au spart ferestrile dela locuința acestuia, care să fi declarat insu-şĭ, că făptuitorii nu pot sĕ fiă, decât persóne, carĭ au stat în serviciul vechilor tribunistĭ. Cu asemenĭ bazaconii debutéză „Bud. Hirl.“ Ore cine sĕ 'i-le fi comunicat? Nu cum-va tot acela, care raportéză regulat despre cele ce se petrec în Sibiiu, în cercurĭ rĕstrînse și chiar și în cele intime?... In orĭ-ce cas, e lucru destul de scandalos.

—o—

Mórtea unui medic renumit. Ḑilele acestea a murit în Paris medicul See. La 1870 See a luat parte, împreună cu Nelaton, Fauwel, Ricord și Corvisard, la consultația ținută asupra lui Napoleon III, când acesta se simți, că e bolnav. Medicii constatară o bólă grea internă, care după doi anĭ și causă mórtea împĕratului. Singur See subscrise părerea, pe care medicii o compuseră pe séma împĕrătesei, dér care nu i-s'a predat acesteia. Câte-va ḑile după remarcabila consultațiune, erupse resbelul franco-teunon. Intre actele și documentele din Tuileri, și astăḑĭ se află încă amintitul document. See s'a născut la 1818 și a fost unul dintre cei mai de frunte bărbațĭ de sciință ai Franciei.

Contra Mileniului.

Ětă ce scrie *„Allgemeine Sportzeitung“* din Viena, fóiă redactată de d-l de *Silberer*, asupra esposiției milenare: „Esposiția milenară din Budapesta, conform scirilor demne de credință, se află între condițiunile cele mai rele posibile. Necompletă, o adevĕrată mare de murdăriă, stă gólă și părăsită, și *nicĭ chiar Pestanii nu-o visiteză*. Multe dintre obiectele espuse precum case de țĕranĭ, ciarde etc. se pot vedé numai pe lângă entrée separat. Buda-vechiă nu a succes de loc, și nu póte fi nicĭ asĕmĕnată cu Viena-vechiă din esposiția teatrală.“ Ḑiarele jidano-maghiare sunt înfuriate asupra acestor păreri ale ḑiarului vienes care și în Ungaria e fórte lățit.

*

Studenții universitarĭ naționalĭ-germanĭ din Viena au mers alaltăerĭ la rectorul universității și l'au rugat sĕ le acórde sala festivă a universității pentru ținerea unei adunărĭ. Rectorul n'a voit sĕ le împlinéscă rugarea 'și i-a provocat pe studențĭ sĕ lucre într'acolo, ca între universitarĭ sĕ se restabiléscă ordinea și liniștea. Studenții însĕ declarară, că privitor la acésta, ei *nu pot lua nicĭ o garanție.*

*

In comitatul Tolna esistă un ținut numit *„Schwäbische Turkei“*, locuit de Șvabĭ carĭ nicĭ decum 'nu voesc sĕ se maghiariseze, ci din contră germaniséză pe Maghiarii, carĭ ajung între ei. Ḑiarele 'maghiare sunt supĕrate foc, că Nemții aceștia ce e drept încă au trebuit sĕ serbeze la porunca mileniul, l'au sêrbat însĕ numai curat în limba *germană*, și nu așa precum le-ar fi plăcut Maghiarilor. Doi învĕțătorĭ șvabĭ: Stefan *Hoffer* și Iosif *Müller*, în urma acésta sunt acum amenințațĭ cu pensionare.

*

Locuitorii comunei Șira, com. Timișului, au sêrbat mileniul cu *„Gotterhalte“* pe care l'au cântat chiar și pe strade. Mai ales însĕ i-a înfuriat pe Maghiarĭ faptul, că mergênd séra conductul festiv milenar până înaintea casei primarului, aci au plecat *stégurile naționale maghiare la pĕmênt, în pulvere*, și farmacistul din comună a aprins un foc bengalic, ḑicênd că acesta e mai frumos.

Manifestațiunile Craiovenilor.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Craiova, 3 Maiŭ v. 1896.

D-le Director! După cum v'am arătat în telegrama mea din 2 curent, Craiovenii au serbat în acéstă ḑi marea D-Vóstră sĕrbătóre națională, *aniversarea ḑilei de 3 Maiŭ 1848*, pe care Liga culturală încă 'de mult a declarat'o de sĕrbătóre națională a tuturor Românilor, și noi Craiovenii o serbăm în fiă-care an cu o adevĕrată religiositate.

Anul acesta, căḑênd acéstă ḑi într'o ḑi de lucru, comitetul Ligei a hotărît s'o serbeze în ḑiua de 2 Maiŭ, ḑi de sĕrbătóre, pentru ca publicul sĕ nu fiă împiedecat prin ocupațiunile ḑilnice de-a lua parte la acéstă sĕrbătóre, atât de scumpă nouĕ tuturor.

Tot pentru ḑiua de 2 Maiŭ, comitetul Ligei convocase un mare meeting de *protestare în contra mileniului unguresc.*

Din acéstă causă, o viiă agitațiune a domnit în oraș tótă ḑiua.

De diminéța lumea era ocupată cu înfrumsețarea caselor cu steagurĭ, covóre și florĭ, așa, că la óra ḑece mai cu sémă stradele principale, pe unde trebuia sĕ trécă procesiunea, erau în haine de sĕrbătóre.

Serbarea s'a început prin un *Te-Deum*, oficiat în catedrala de aicĭ, la care au luat parte tóte societățile și corporațiunile din Craiova cu drapelele lor, în frunte cu Liga culturală, și un public numĕros, compus din tot ce Craiova are mai ales.

După „Te-Deum“ am plecat cu toții într'o grandiósă procesiune, pe stradele principale, până la grădina D-lui Bar' Ionescu, unde era convocat marele meeting de protestare în contra mileniului unguresc.

In fruntea procesiunii era musica orășenéscă și Corul catedralei; urmau drapelele tuturor societăților, pe urmă publicul, și o musică de lĕutarĭ.

Pe tot parcursul, procesiunea a fost întêmpinată de lumea de pe strade și din ferestri cu urale de „Sĕ trăéscă frații noștri de peste Carpațĭ!“ „Trăéscă martirii românismului!“ „Piéră asupritorii neamului nostru!“ și alte multe espresiunĭ de iubire și simpatiă la adresa D-Vóstră, și de indignare la adresa Ungurilor.

Pe tot parcursul, musicele, corul și publicul cântau cântecele D-vóstre favorite: „Deșteptă-te Române“, „Marșul lui Mihaiŭ Bravul“ și altele.

Veselia și entusiasmul era la culme. Ajunșĭ la grădina destinată pentru marele meeting, publicul era atât de numĕros, încât vastul salon a fost prea mic și s'a improvisat o tribună în curte, de pe care mai mulțĭ oratorĭ au arĕtat însemnĕtatea ḑilei de trei Maiŭ, vorbind de marele Bărnuțiu și de memorabila adunare dela Blașiu din 3 Maiŭ v. 1848, veștedind și înfierând pe Ungurĭ și sêrbările lor milenare.

S'a publicat un manifest și meetingul a votat o *moțiune de protestare.*

Ětă moțiunea, cetită de d-l deputat *Ciocazan*, și votată cu unanimitate de marele meeting:

„Cetățenii Craiovenĭ, întrunițĭ în meetingul de astă-ḑĭ, 2 Maiŭ 1896:

„Considerând, că serbările milenare „dela Pesta sunt afirmarea publică și oficială a unei pretinse existențe de ḑece „orĭ seculară a statului național maghiar;

„Considerând, că acéstă afirmare este „o brutală negațiune a drepturilor Națiunii „Române și celorl'alte naționalități din „regatul Ungariei, carĭ nicĭ n'au fost vre-„odată cucerite cu armele, nicĭ asimilate;

„Considerând că, sub masca unor „serbărĭ cu caracter civilisator, Ungurii „vor sĕ sancționeze în fața lumei civilisate „supremația lor și sĕ făuréscă o nouă „armă de opresiune și schingiure a na-„ționalităților;

„Fiind-că acéstă armă este îndreptată „și în contra fraților noștri, a Românilor „din Transilvania și Ungaria, carĭ de veacurĭ sunt persecutațĭ și nedreptățițĭ:

„Protestăm solemn în contra mon-„struóselor serbărĭ ḑise milenare și denun-„țăm Europei pe aceia, carĭ, în numele „progresului și civilisațiunii, caută sĕ ră-„péscă dreptul la viață a naționalităților „conlocuitóre.

„Denunțăm presei europene purtarea „medievală a Ungurilor, și o rugăm sĕ „protesteze împreună cu noi pentru drep-„turile Românilor.

„Declarăm de trădător pe orĭ-ce „Român, care va lua parte la serbările „din Pesta.“

Printre steagurĭ am observat unul fórte frumos tricolor cu inscripțiunea *„3 Maiŭ 1848“*; asemenea alte trei, ceva mai micĭ, dér tot atât de frumóse, în câte-o singură colóre: albastru, galben și roșu, așa că tóte trei formau tricolorul nostru. Cel albastru avea inscripțiunea „Umbrele martirilor cer rĕsbunare“, cel galben: „Trăéscă martirii românismului“ și cel roșu „Piară tirănia unguréscă“.

Raportorul.

SCIRĬ ULTIME.

Viena, 19 Maiŭ. In ședința de adĭ a consiliului comunal, noul primar *Strobach* a depus jurămêntul. Guvernorul *Kielmannsegg* în vorbirea rostită cu astă ocasiune accentuă, ca prima necesitate pentru o activitate rodnică, dreptatea și stima imprumutată între cetățenĭ, *fără deosebire de partid și confesiune.*

Primarul *Strobach*, rĕspunḑênd, ḑise, că restabilirea autonomiei Vienei este a-se mulțămi în primul loc abnegațiunei patriotice a acelui bărbat (Lueger), care, împotriva voinței poporului, șĭ-a subordinat persóna sa interesului public. Promise, că întotdéuna va avé înaintea ochilor *voința poporului, manifestată la ultimele alegerĭ prin majoritatea consiliului orășenesc*, și că va lucra *în spiritul strĕbunilor germanĭ și creștinĭ.*

Belgrad, 19 Maiŭ. (Telegr. lui „M.—g.“) Scirea, că șeful gendarmeriei *Stefanovicĭ* ar fi dimisionat din post, e neadevĕrată. Din contră, Stefanovicĭ va pleca încurênd în inspecțiune oficiósă, avênd sĕ priméscă, pe lângă salar, și diurne marĭ.

Literatură.

Din *„Biblioteca pentru toțĭ“* edată de libraria *Carol Müller* din Bucurescĭ, au mai apărut următórele numere a 30 banĭ, ce se pot procura și dela libraria Ciurcu din Brașov a 16 cr. volumul. Nr. 53 **Doi trandafirĭ și lacrĕmĭ de copii**, două fórte duióse nuvele de *Wildenbruch*, unul dintre cei mai marĭ scriitorĭ germanĭ modernĭ. — Nr. 54 **Patriotul**, de Paul *Bourde*. Acéstă carte admirabilă are următórea prefață: „Unui tinĕr: Intri în viĕță. Eștĭ soldat. Iți dai patriei o parte din tinerețe. M'am gândit la subiectele de cugetare ce vei întâlni și am scris cele ce urméză spre a-țĭ călăuzi spiritul și a-țĭ da o nouă dovadă de dragostea mea. Fiă ca acéstă încercare sĕ te ajute a fi vrednic de țĕra ta, făcêndu-te sĕ-țĭ fiă dragă onestitatea“. — Nr. 55 **Din inimă**, poesii de Radu *Rossetti*. Cele mai noi și mai alese poesii ale iubitului poet, conținênd un portret și autograful autorului. — Nr. 56 **Convorbirĭ despre artă** (vol. II și ultimul). Acéstă carte, care forméză împreună cu primul sĕu volum (Nr. 50), în limba română, singura carte de valóre în ce privesce arta, se recomandă tuturor, carĭ doresc sĕ pricépă un tablou, o statuă, în sfêrșit ce este *frumosul*. — Nr. 57 **Din gónа vieții**, de *A. Vlahuță*. (vol. II). Numele autorului ne dispensă a mai scrie ceva asupra acestui volum. — Nr. 58 **Schițe ușóre** de *Caragiale*. Pentru prima óră marele scriitor român dă publicului într'un volum așa de eftin ceva din prețiósele sale scrierĭ. Acest volum e plin de vervă, de veselie, și de spiritul mișcător al autorului *Nopțĭ furtunóse* și *Scrisorii perdute.*

Mulțămită publică.

Priméscă mulțămirile nóstre toțĭ acei numeroșĭ amicĭ și cunoscuțĭ, carĭ au binevoit a asista la înmormêntarea iubitului nostru fiu *Ioan Dușoiu jun.* Tot odată priméscă mulțămirile nóstre și membrii corului „Reuniunei de cântărĭ“, carĭ au binevoit a esecuta cu acéstă ocasiune cântările funebrale.

Jalnica familiă.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Maiŭ 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.40
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.75
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.25
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	138.—
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	122.56
Losurĭ din 860	145.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	947.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	367.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	345.60
Napoleondorĭ.	9.53½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.72½
London vista	120.15
Paris vista	47.70
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.30
Note italiene.	44.40

Cursul pietei Brașov.

Din 20 Maiŭ 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.51	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	126 50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe șese lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe șese lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe șese lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe șese lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin mandate poștale.

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Avis!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reinoi orĭ și când dela 1-ma și 15 a fiă-căreĭ lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Administraț. „Gaz. Trans.“